

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัย นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ใน โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2549 จำนวน 175 คน จาก 175 โรงเรียน แยกเป็นผู้บริหารจากโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 60 คน ผู้บริหารจากโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 53 คน ผู้บริหารจากโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 31 คน และผู้บริหารจากโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 31 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2548 ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling) กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน ได้กลุ่ม ตัวอย่างรวม 121 คน จำแนกเป็น

- ผู้บริหารจากโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 42 คน
- ผู้บริหารจากโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 36 คน

ผู้บริหารจากโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 21 คน
 ผู้บริหารจากโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

จำนวน 22 คน

โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1.2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมดโดยการ
 เปิดตาราง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกนแกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 :
 40 ; อ้างอิงมาจาก Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 121 คน

1.2.2 จำแนกประชากรตามอำเภอขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์แล้ว
 กำหนดจำนวนตัวอย่างในแต่ละเขตอำเภอ โดยการเทียบสัดส่วนจากจำนวนรวม

1.2.3 จำแนกประชากรตามประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป ใน
 โรงเรียนแต่ละขนาด แล้วเทียบสัดส่วนจากจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละเขต
 อำเภอ

1.2.4 สุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้จำนวนตามต้องการในแต่ละกลุ่ม โดยสุ่มอย่างง่าย
 (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก

กลุ่มตัวอย่าง และประชากร แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นรายอำเภอ จำแนกตามขนาด
 โรงเรียน และประสบการณ์การบริหาร

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	ขนาดเล็ก				ขนาดใหญ่				รวม	
	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
	ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง		
โพนพิสัย	20	14	25	17	8	6	12	8	65	45
โซ่พิสัย	14	10	10	7	9	6	7	5	40	28
ปากคาด	8	6	5	3	5	3	3	2	21	14
รัตนวาปี	12	8	8	6	3	2	3	2	26	18
เผ่าไร่	6	4	5	3	6	4	6	5	23	16
รวม	60	42	53	36	31	21	31	22	175	121

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามแนวคิดพื้นฐานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ใน 6 ด้าน (สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 6) จำนวน 70 ข้อ ดังนี้

1. การปรับโครงสร้างและระบบการบริหาร	จำนวน 13 ข้อ
2. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	จำนวน 13 ข้อ
3. การพัฒนาครู	จำนวน 12 ข้อ
4. การบริหารจัดการเรื่องนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ	จำนวน 11 ข้อ
5. การบริหารทรัพยากร	จำนวน 8 ข้อ
6. การประกันคุณภาพการศึกษา	จำนวน 13 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดการจัดการจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

2. นำข้อมูลที่ได้จากกรอบแนวคิด มากำหนดขอบเขตเนื้อหา และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3. เขียนข้อคำถามตามกรอบแนวคิด และให้ครอบคลุมขอบเขตของการวิจัยแล้ว นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การพิจารณาให้ข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปถือว่าเป็นข้อคำถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

4.1 นายเสถียร แสนอุบล ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ตรวจสอบด้านเนื้อหา

4.2 นายพิพัฒน์ ศรีสุขพันธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตรวจสอบด้านเนื้อหา

4.3 นางนงลักษณ์ คงปัญญา ค.บ. (ภาษาไทย) ครู (คศ.3) วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สาขาวิชาภาษาไทย โรงเรียนบ้านแบง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ตรวจสอบด้านภาษาที่ใช้

4.4 นายพัชระ งามชัด ศศ.ม. (การวิจัยการศึกษา) ครู (คศ. 1) โรงเรียนหมู่บ้านดัวอย่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ตรวจสอบโครงสร้างทั่วไปของแบบสอบถาม

4.5 นายธวัชชัย ธรรมจันทร์ ศศ.ม. (การวิจัยการศึกษา) ครู (คศ.1) โรงเรียนบ้านหนองบัวเงิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ตรวจสอบโครงสร้างทั่วไปของแบบสอบถาม

5. แบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเทียบเคียง คือผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 และเขต 3 จำนวน 50 คน เพื่อนำมาหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับรวมทุกข้อ (Item – Total Correlation) และเลือกข้อที่มีค่าสหสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขึ้นไป พบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 70 ข้อ จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแอลฟา ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.96

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูล

4. การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากประชากร ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด

2. ส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความร่วมมือให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต2 ในการประชุมประจำเดือนของผู้บริหารสถานศึกษา และขอรับคืนด้วยตนเอง

3. ในกรณีที่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาไม่ครบ ผู้วิจัยจะดำเนินการติดตามเป็นรายบุคคล โดยการนำแบบสอบถามไปทำการรวบรวมข้อมูลใหม่ด้วยตนเอง เพื่อให้ได้รับแบบสอบถามกลับมาให้ครบถ้วนมากที่สุด โดยกำหนดให้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับ คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ รายด้าน และในภาพรวมแล้ว นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง พร้อมทั้งประเมินค่าด้วยการแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. การเปรียบเทียบ และวิเคราะห์หาปฏิสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การบริหารของผู้บริหารและขนาดของโรงเรียนที่มีต่อการดำเนินงานบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (F-test แบบ Two-way ANOVA) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติสำหรับการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม
  - 1.1 ดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC)
  - 1.2 สหสัมพันธ์รายข้อกับรวมทุกข้อ (Item – Total Correlation)
  - 1.3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแอลฟา (α -Coefficient)
2. สถิติเพื่อการตอบคำถามตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย
  - 2.1 การแจกแจงความถี่และร้อยละ
  - 2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)
  - 2.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบสองทาง (F-test แบบ Two-way ANOVA)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY